

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาทการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยทำการเปิดตารางสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อ้างถึงใน สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์, 2542, หน้า 84) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติในแต่ละบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 40 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า T และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) ซึ่งในบทนี้ได้นำเสนอบทสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษารolesของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปรากฏผลดังนี้

1. บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะเห็นได้ว่าผู้บริหารมีบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และมาก โดยเรียงลำดับจากค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยได้ดังนี้ การเป็นผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.62$) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร ($\bar{X} = 4.53$) การประเมินผล ($\bar{X} = 4.51$) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ($\bar{X} = 4.43$) การสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.38$) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.33$) การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.31$) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.26$) การประสานความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.25$) และ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.17$)

1.1 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรก คือ สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ การสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) การวางแผนกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ให้คำปรึกษาแนะนำหรือจัดระบบนิเทศการเรียนการสอนของครู โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$)

1.2 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรกคือ จัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมวางแผนการบริหารจัดการศึกษาโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา คือ ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการบริหารจัดการโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ เปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$)

1.3 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรก คือ จัดตั้ง

อำนวยความสะดวกต่างๆให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมวิชาการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)

1.4 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการประสานความสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรกคือ จัดกิจกรรมประสานความสัมพันธ์และร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอก โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ มีการสร้างเครือข่ายในการจัดทรัพยากรต่างๆในการพัฒนาโรงเรียนโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ประสานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ประสานความร่วมมือในการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)

1.5 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรกคือ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูครูและบุคลากร โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมา คือ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอื่นตามความเหมาะสมโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร เช่น ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาและศึกษาดูงานโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ สนับสนุนให้ครูเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ประยุกต์และปรับปรุงการเรียนการสอนโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)

1.6 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการสร้างแรงจูงใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรกคือ ให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีมโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจความต้องการของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) สร้างแรงจูงใจผู้ร่วมงานในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแสดงความขอบคุณ การชมเชย การให้

รางวัลโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ การแสดงความจริงใจ และมีความยืดหยุ่นในการทำงานโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

1.7 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรกคือ การส่งเสริมให้มีการประเมินภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมา คือ นำผลการประเมินผู้เรียนมากำหนดนโยบายโรงเรียนโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.54$) ส่งเสริมให้มีการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ กำหนดเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)

1.8 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรกคือ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาครูและแฟ้มงานโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$)

1.9 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรกคือ เผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจซึ่งกันและกันของโรงเรียน ชุมชน และสาธารณะโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา คือ เผยแพร่ผลงาน/ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใช้วิธีการหลากหลายโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)

1.10 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) โดยข้อที่มีคะแนนสูงสุดอันดับแรกคือ

บริหารจัดการและส่งเสริมให้มีสื่อเทคโนโลยีโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา คือ ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตามยุคสังคมแห่งการเรียนรู้โดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ส่งเสริมให้มีการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ พัฒนาคู่มือให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยโดยมีบทบาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$)

2. การเปรียบเทียบบทบาทในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกันมีบทบาทในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน มีผลเปรียบเทียบดังนี้

2.1 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1.1 ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.50$) ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.37$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.38$)

2.1.2 ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.36$) ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.32$) และขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.27$)

2.1.3 ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.61$) ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.43$) และขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.38$)

2.1.4 ด้านการประสานความสัมพันธ์ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.17$) ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.10$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.08$)

2.1.5 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.57$) ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.47$) และขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.44$)

2.1.6 ด้านการสร้างแรงจูงใจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.44$) ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.43$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.42$)

2.1.7 ด้านการประเมินผล โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.55$) ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.38$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.37$)

2.1.8 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.38$) ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.31$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.25$)

2.1.9 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.22$) ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.08$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.04$)

2.1.10 ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.30$) ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.24$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.15$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาและการประสานความสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 1-10 ปีและ 11 ปีขึ้นไปมีบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

1. บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สาขาการบริหารการศึกษา และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 11 ปีขึ้นไป ทำให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารเป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา อีกทั้งการศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2551-2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้

เรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ นั้นผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของภาวิณี สกุนา (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับแนวคิดของอินทรา ฉายแก้ว (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ 6 บทบาท คือ บทบาทการกำหนดนโยบาย บทบาทการสนับสนุนส่งเสริม บทบาทความอำนวยความสะดวก บทบาทการประสานงาน บทบาทการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และบทบาทการกำกับนิเทศติดตามประเมินผล และรายงานผลใน 3 ด้าน คือด้านการบริหารความรู้ ด้านการจัดระบบสารสนเทศในองค์กร และด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงในองค์กรอยู่ในระดับมากทุกบทบาทและทุกด้าน

1.1 ด้านการเป็นผู้เป็นผู้นำทางวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน มีการวางแผนกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และให้คำปรึกษาแนะนำหรือจัดระบบนิเทศการเรียนการสอนของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพัน เรืองสมานไมตรี (2544, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษารื่องบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษาศักดิ์นคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า ผู้บริหารส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน ดำเนินการส่งเสริมมากที่สุด คือ นโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมใช้สื่อการเรียนการสอนมากที่สุด คือ ให้ครูผลิตสื่อด้วยตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพครู มากที่สุดคือ ให้ครูประเมินประสิทธิภาพของตนโดยการสังเกตการณ์ปฏิบัติหน้าที่ของครู และการส่งเสริมด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพมากที่สุด ให้ครูทำแฟ้มสะสมงานของตนเอง

1.2 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่าอยู่ในระดับ มาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมวางแผนการบริหารจัดการศึกษา ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการบริหารจัดการ ให้นักลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง

คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคม เกตุวงศ์ (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุดต่อการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งด้านระบบบริหารและการจัดการ ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการสร้างความมุ่งมั่นให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ โดยให้มีการพัฒนาแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ใช้แผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการบริหารโรงเรียน การส่งเสริม สร้างสรรค์ จรรโลง รวมถึงการให้มีคณะกรรมการบทบาทการปฏิบัติงานของโรงเรียน

1.3 ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก พบว่าอยู่ในระดับ มาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมวิชาการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเนตร อินธิสาร (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ในการส่งเสริมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งพบว่า ผู้บริหารได้ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรมากที่สุดโดยส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ส่วนการแต่งตั้งคณะกรรมการตามแผนงานหรือ โครงการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารดำเนินการน้อยที่สุดในบทบาทการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้อำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในนอกห้องเรียน การจัดห้องสมุดให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียนมีการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนหรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ด้านกายภาพในด้านการจัดให้มีห้องแนะแนวที่มีสภาพเหมาะสมกับการให้บริการแก่นักเรียนทุกคน

1.4 ด้านการประสานความสัมพันธ์ พบว่าอยู่ในระดับ มาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมประสานความสัมพันธ์และร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอก มีการสร้างเครือข่ายในการจัดทรัพยากรต่างๆในการพัฒนาโรงเรียน ประสานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียน และประสานความร่วมมือในการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคม เกตุวงศ์ (2550, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุดต่อการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยในด้านแนวทางการพัฒนา พัฒนารolesผู้บริหารโรงเรียน ให้บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบให้เกิดความพร้อมและร่วมมือกันตามบทบาทอย่างเหมาะสม ประสานเชื่อมโยงปัจจัยต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบทั้งรัฐบาล องค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน มีการจัดสรรงบประมาณและธรรมาภิบาลสร้างจิตสำนึกให้ความร่วมมือกันจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นคนเก่ง คนดี อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและเร่งรัดให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร พบว่าอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูครูและบุคลากร ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอื่นตามความเหมาะสม ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร เช่น ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา และศึกษาดูงาน และสนับสนุนให้ครูเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ประยุกต์และปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเนตร อินทิสาร (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ในการส่งเสริมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารได้ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรมากที่สุด โดยส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ส่วนการแต่งตั้งคณะกรรมการตามแผนงานหรือโครงการพัฒนาบุคลากรผู้บริหารดำเนินการน้อยที่สุด ในบทบาทการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้อำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในนอกห้องเรียน การจัดห้องสมุดให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียนมีการปฏิบัติมากที่สุด ส่วนบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนหรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ด้านกายภาพในการจัดให้มีห้องแะแะที่มีสภาพเหมาะสมกับการให้บริการแก่นักเรียนทุกคน

1.6 ด้านการสร้างแรงจูงใจ พบว่าอยู่ในระดับ มาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีม การสร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจความต้องการของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน การสร้างแรงจูงใจผู้ร่วมงานในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแสดงความขอบคุณ การชมเชย การให้รางวัล และการแสดงความจริงใจและมีความยืดหยุ่นในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี เหลืองอุดม (2543, บทคัดย่อ) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูด้านปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค่าจุนและประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการประเมินผล พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการประเมินภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา นำผลการประเมินผู้เรียนมากำหนดนโยบายโรงเรียน ส่งเสริมให้มีการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และกำหนดเกณฑ์ในการวัดผล ประเมินผลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี สุกุณา (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

1.8 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาครูและแฟ้มงาน ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา สุภักวงศ์ (2546, บทคัดย่อ) ที่พบว่า การพัฒนาครูโดยได้ดำเนินการฝึกอบรม ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำวิจัยใน ชั้นเรียนตามขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้นตอน ปรากฏว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยใน ชั้นเรียนมากขึ้น

1.9 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจซึ่งกันและกันของโรงเรียน ชุมชน และสาธารณะ เผยแพร่ผลงาน/ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา ฉายแก้ว (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในด้านบทบาทการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

1.10 ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการและส่งเสริมให้มีสื่อเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตามยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศและพัฒนาครูให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิกม เกตุวงศ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุดต่อการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านกระบวนการ

เรียนการสอน ผู้บริหาร โรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำการสอนโดยใช้วิธีการสอนและวิธีการวัดผลที่หลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพให้มีการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนสอน

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีจำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า

2.1 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สาขาการบริหารการศึกษา และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 11 ปีขึ้นไป ทำให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารเป็นอย่างดี แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าบทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.44$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประสานความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.17$) ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.08$) และโรงเรียนขนาดใหญ่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.22$) แต่เมื่อวิเคราะห์ตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในทุกด้าน ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีงบประมาณและบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรที่จำเป็น ซึ่งถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางจะขาดความพร้อม เช่น มีบุคลากรน้อย มีงบประมาณน้อย ขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรา ดีห์ล่า (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยภาพรวม รายด้าน ไม่มีความแตกต่างกันตามขนาดสถานศึกษา และยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ เชาว เพชรรภา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาตามระดับการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายรายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาและการประสานความสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษาทางการบริหารนั้นเป็นสิ่งที่แสดงถึงการมีระดับความรู้สูงสุดของแต่ละบุคคล เป็นคุณสมบัติเฉพาะของการทำหน้าที่ในตำแหน่ง ต่างๆ ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาทางการบริหารเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาทางด้านบริหาร เพื่อให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในภาวะการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2547, หน้า 169-174) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวรรณ ลาวรรณ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 ผลการวิจัยการเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การบริหาร และตำแหน่งที่ต่างกัน มีระดับการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม ธารณะ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางการบริหาร ขนาดของสถานศึกษา และการผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาทางการบริหารพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ของการวิจัย และจำแนกตามการผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

2.3 การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 1-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และได้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมาเหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาททั้ง 10 ด้าน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และผู้บริหารได้รับการพัฒนาให้มีความรู้หรือสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานก่อนจะเข้าสู่ตำแหน่งซึ่งมีสมรรถนะหลัก คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะประจำสายงานคือ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ และการวิจัยการสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคคลและการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เซวง เพชรภา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษาตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำ ผลการวิจัยไปใช้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานและมีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการประสานความสัมพันธ์ ผู้บริหารควรศึกษาอย่างมากเพื่อจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน องค์กรภายในและภายนอกได้รับทราบผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ หรือจัดสัมมนาคุณงานให้กับผู้บริหาร เพื่อเพิ่มศักยภาพและนำไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอีกด้วย

2. ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรให้เห็นความสำคัญในการทำงานเป็นทีมและสร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจความต้องการของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน อาจจะด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแสดงความขอบคุณ การชมเชย การให้รางวัล เป็นต้น

3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบทบาททางวิชาการ และด้านการส่งเสริมงานวิจัยเพิ่มขึ้นเพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ตามที่คุณวิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยดังกล่าวที่กล่าวข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ได้แพร่หลายออกไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาค้นคว้า และนำผลการวิจัยไปพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สนใจโดยทั่วไป จึงขอเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ
4. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
5. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน